

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งผู้ศึกษาได้กำหนดวิธีการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคาม แยกกลุ่มประชากรรวมทั้งสิ้น 105 คน ดังนี้ (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคาม, 2554)

- 1.1 พัฒนาการอำเภอ จำนวน 27 คน
- 1.2 พัฒนาการ จำนวน 70 คน
- 1.3 พัฒนาการจังหวัด, หัวหน้ากลุ่ม หัวหน้าฝ่าย นักวิชาการพัฒนาชุมชน และเจ้าหน้าที่สนับสนุนการปฏิบัติงาน จำนวน 22 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยมีการสร้างและการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาดำเนินตามขั้นตอนและวิธีการ ดังต่อไปนี้

1. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาและขอบเขตการศึกษา ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert scale) โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และระยะเวลาในการปฏิบัติงานงาน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของของเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนในพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคามจำนวน 10 ด้าน ได้แก่ ด้านเงินเดือนและสวัสดิการ ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ การได้รับการยอมรับนับถือความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน การปกครองการบังคับบัญชา ความสำเร็จในการทำงาน นโยบายและการบริหารงาน สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน ลักษณะของงานที่ปฏิบัติและความรับผิดชอบการปฏิบัติงาน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 103) ซึ่งแต่ละข้อกำหนดระดับความพึงพอใจ 5 ระดับ คือ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอเกี่ยวกับการสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคาม

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การสร้างแบบสอบถามเพื่อการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำการศึกษา และศึกษาแบบสอบถามและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.2 กำหนดขอบเขตของคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์และองค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนในพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคาม

2.3 นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระและผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบแก้ไขและเสนอแนะ ปรับปรุง เพื่อความเหมาะสม ถูกต้องของแบบสอบถาม

3. การหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 นำนิยามศัพท์ โครงสร้างของข้อคำถาม ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็นที่ต้องการถาม วัตถุประสงค์หรือนิยามศัพท์

3.2 นำผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาดัชนีที่บ่งบอกถึงความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ซึ่งคำนวณได้จากความสอดคล้องระหว่างประเด็นที่ต้องการวัดกับข้อคำถามที่สร้างขึ้น เรียกว่า ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item - Objective congruence index : IOC) โดยแปลงความสอดคล้องเป็นคะแนนดังนี้

สอดคล้อง	มีคะแนนเป็น	+1
ไม่แน่ใจ	มีคะแนนเป็น	0
ไม่สอดคล้อง	มีคะแนนเป็น	-1

และหาดัชนีความสอดคล้องได้จาก

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ

R เป็น คะแนนระดับความสอดคล้องที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนประเมินในแต่ละข้อ

N เป็นจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ประเมินความสอดคล้องในข้อนั้น

- เกณฑ์
1. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 – 1.00 มีค่าความเที่ยงตรงสูง ใช้ได้
 2. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.67 ต้องปรับปรุง ยังใช้ไม่ได้

โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่

3.2.1 นางรุจิกานต์ แก้วกันยา วุฒิการศึกษา ศศ.ม. (รัฐศาสตร์) ตำแหน่ง นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการพิเศษ (หัวหน้ากลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนาชุมชน) สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

3.2.2 นายจำเนียร สายสมบัติ วุฒิการศึกษา กศ.ม. (บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองสมเด็จ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

3.2.3 นางสาวพิศณัชนก ยันตะบุศย์ วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา) ตำแหน่ง ครู คศ. 1 โรงเรียนภูมินารายณ์ อำเภอภูมินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ และด้านการวัดผล

โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ได้ให้ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ มีคะแนนเป็น + 1 ทุกข้อ

3.3 เสร็จแล้วให้นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งเพื่อขอความเห็นชอบ

3.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 30 คน ที่มีสภาพพื้นที่ และการปกครองที่มีความคล้ายคลึงกันเพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม แล้วหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ซึ่งการหาคุณภาพของแบบสอบถามโดยการหาความเชื่อมั่น ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.4.1 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item-total Correlation) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Simple Correlation Coefficient) พิจารณาข้อที่มีคุณภาพผ่านเกณฑ์ 0.20 ได้ค่าระหว่าง .3116- .9241

3.4.2 นำข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกผ่านเกณฑ์ หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด โดยใช้วิธีคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 100) ได้สัมประสิทธิ์แอลฟา 0.96

3.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วจัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์และนำไปเก็บข้อมูลจากประชากรที่ใช้ในการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตรับรองและแนะนำตัวผู้ศึกษาจากวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงพัฒนาการจังหวัดมหาสารคาม และพัฒนาการอำเภอทุกอำเภอ เพื่อขออนุญาตจัดเก็บข้อมูล
2. ผู้ศึกษานำแบบสอบถามไปขอความร่วมมือประชากรตอบแบบสอบถาม โดยผู้ศึกษาดำเนินการจัดเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม – 30 ธันวาคม 2554

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้เก็บรวบรวมทั้งหมด โดยนำมาจัดหมวดหมู่และบันทึกคะแนนแต่ละข้อของแต่ละคนในแบบรหัส แล้วนำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา เพื่ออธิบายข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนในพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคาม ใช้ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบกับ

เกณฑ์ 5 ระดับ คือ ใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบกับเกณฑ์ 5 ระดับ โดยนำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้ว ให้คะแนนแต่ละข้อจากค่าอำนาจการจำแนกรายข้อ ในแบบสอบถามกำหนดไว้ 5 ระดับคะแนน ดังนี้

มากที่สุด	กำหนดให้	5
มาก	กำหนดให้	4
ปานกลาง	กำหนดให้	3
น้อย	กำหนดให้	2
น้อยที่สุด	กำหนดให้	1

3. นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วไปประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป พร้อมทั้งกำหนดเกณฑ์การให้ความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม // ศรีสะอาด. 2545 : 103)

4.51 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	มาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	ปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	น้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	น้อยที่สุด

4. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนในพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคาม ใช้ค่าความถี่และการพรรณนาความ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้รวบรวมจากแบบสอบถามนำมาจัดเป็นหมวดหมู่ลงในรหัส หลังจากนั้นจึงนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการรวบรวมประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยดำเนินการ ดังนี้

1. การหาค่าความสอดคล้องของข้อคำถาม IOC

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ IOC แทนดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
 $\sum X$ แทนผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2. การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{K}{K-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_i^2}\right)$$

เมื่อ α แทน สัมประสิทธิ์แอลฟา

K แทน จำนวนข้อคำถาม

$\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S_i^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

3. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ และค่าความถี่

3.1 ค่าร้อยละ เป็นค่าสถิติที่ใช้กันมาก โดยเป็นการเปรียบเทียบความถี่หรือจำนวนที่ต้องการกับความถี่หรือจำนวนทั้งหมดที่เทียบเป็น 100 จะหาค่าร้อยละจากสูตร ต่อไปนี้

$$p = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ p แทน ค่าร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นค่าร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

ค่าร้อยละจะแสดงความหมายของค่าและสามารถนำค่าที่ได้ไปเปรียบเทียบได้

3.2. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

2. การวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคาม สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์การแปลความหมายเพื่อบรรยายลักษณะข้อมูล

2.1 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต หรือเรียกว่าค่ากลางเลขคณิต ค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐานเลขคณิต เป็นต้น เขียนแทนด้วย (μ)

$$\mu = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ μ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดของกลุ่ม

N แทน จำนวนของคะแนนในกลุ่ม

2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นการวัดการกระจายที่นิยมใช้กันมาก เขียนแทนด้วย (σ)

$$\sigma = \sqrt{\frac{\Sigma(X - \bar{X})^2}{N}}$$

เมื่อ σ แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน ค่าคะแนน

N แทน จำนวนคะแนนในแต่ละกลุ่ม

Σ แทน ผลรวม

3. การเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน สถิติที่ใช้ ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดมหาสารคาม ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา โดยการสรุปประเด็นหาความหมาย และแจกแจงความถี่ แล้วนำมาเสนอด้วยการพรรณนาความ